

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 18 kor.
 Félévre — 10 „
 Helyben hátha borítva:
 Egész évre — 20 kor.
 Félévre — 12 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Félévre — 14 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Közjelentés minden nap a határ-
 Szeg utáni napok kivételével

Bevezetés és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczka-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszajáró
 vagy megőrzésre nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések:
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyenlőre 400 S. 1116.

NAGYVÁRAD, decz. 30

Leszámolás.

A modern élet szimbóluma a főkönyv, melynek Söll és Haben rovata körül forog az egész merkantillá vedlett világ értelem és érzelem világa. Üres világ.

Képet, szobrot vásárol, de azért nem mezezés. Nem ért ilyesmire, nem is érzi szükségét, de ha a lapok reklámozni egy műtárgyat, licitál rá épp úgy, mint a maradék árura vagy földbirtokra, hogy tudják meg, hogy neki ilyesmire is telik. Jótékony is, ha az újságok könnye ömlik valami divatos nyomorra s bár máskor garasért koldussá tesz egy családot, ilyenkor nagyobb összeget nyugtáznak róla a lapok.

Semmi invencziója e világnak a társadalmi életben, de a hol dobognak, ott ösztönszerűen megjelenik, mert tudja, hogy ott vagy licitáció készül, vagy reklám s mindkét helyen jó mutatkozni.

Mikor felütöm az elmúlt év főkönyvét, utolsó rovatában ott találok a társadalmi jótékonyaságot a hírlapok referáival együtt.

Nyugtázom én is. Több szót nem vesztegetek rá.

A természetes veszteség sötét rubrikáit látom továbbat. Horánszky, Goldis, Tisza, Pavel, Schlauch halálhíre tűnik elém. Olyan kis nemzetnek, mint a magyar, egy évben, ennyi nagy emberét veszíteni,

igazán országos gyász és nagyon hosszú ideig pótolhatlan ürt vág közéletünkben. A halállal azonban nem pörölhetünk.

Pörben veszítettünk azonban egy részt hazánk szent testéből, a tengerszemet és vidékét. Vagy tán ez nem is veszteség, hiszen hasznot nem hozott, csak éppen hogy hazánk darabja volt!?

Térjünk hát arra, a mit haszonban, a modern társadalom a »Haben« rovatában veszítettünk. Ez politikai életünk vesztesége. Ez az országgyűlési év vakációzással feltel. Ez az év éppen, a melyik tizenkettedik órája volt a haza legéletbévágóbb érdekei rendezésének. Eltelt ez év Nessi-ügy és halva született obstrukcióval, melynek lezajlása után a kiegyezés és kereskedelmi szerződések ügye teljesen bizonytalan, csak az ujoncz létszám emelése biztos.

Ebben a dologban az összes pártok hibásak és ezt a hibát a nemzet fogja keservesen megfizetni.

Ott van végre még két veszteség, a kivándorlók és bevándorlók csapatai.

Nyereségről csakis egyesületi életben lehet szó.

A gazdasági egyesületek kongresszusa a kivándorlásról, a pozsonyi kiállítás, az agrárgyűlés nemzetünk magyar fajunk összességének érdekében valóban szép eredménnyel működtek. Az iparkongresszus, mely városunkban folyt le, maradandó emléket hagyott a Barabás képviselő indítványának keresztül vitelével s végre újabb óriási erkölcsi sikert ért el a katolikus nagygyűlés, melyben immár nem

csak határoznak, de gondoskodva van a határozatok rendszeres végrehajtásáról is. Ha szövetkezeti mozgalom, a központi szervezésen kívül az ingyenes jogvédelem megindított hatalmas akciója is sikerül, kiszámíthatlan értékű gyümölcsöket terem majd.

Valóban amilyen kétségbeesítő pangás van a közvéleményben és politikai életben, épp olyan biztatón élénk, komoly és gyümölcsöző munkásság folyik az egyletek életében, mi mutatja egyrészt, hogy az egyletek szükségét pótolnak, másrészt a nyilvános élet nagy pangása mellett csiráit hordják egy munkás jobb jövőnek.

A nyilvános életben sok a veszteségünk, de mégis, az egyleti buzgó élet értéke biztat bennünket, hogy boldog új évet kívánjunk és reméljünk!

Az új bécsi nagykövet.

Németország új bécsi nagykövete, gróf Wedel Károly tegnap Bécsbe érkezett, hogy hivatalát átvegye. Tegnapelőtt Berlinben a nagykövetnek még hosszú tanácskozása volt Bülow kancellárral. Bécsi politikai körök fontosságot tulajdonítanak annak a körülménynek, hogy a nagykövet épp akkor foglalja el állását, amikor gróf Lamsdorf, az orosz külügyminiszter az osztrák fővárosba érkezik. Azt következtetik ebből, hogy gróf Lamsdorf bécsi látogatásának Németországban is nagy jelentőséget tulajdonítanak s gróf Wedel nagy figyelemmel fogja kísérelni azt a tanácskozást, melyet gróf Lamsdorf Golschovszky gróffal fog folytatni a Balkán

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Cabinet noir.

Irtta: Ulfertth József.

I.

A Cabinet noirban lázasan folyik a munka. Egy csomó rendőrök, — a detektív osztály legügyesebb tagjai, — kutatják át a mai postát s teszik a gyanus leveleket a mindenható rendőrniszter ur asztalára. Vladosláv nála szokatlan egykedvűséggel bontja fel ma a leveleket. Tegnap valami udvari estélyen volt, s ha emberei nem ismernék őt oly jól, könnyen azt hihetnék, hogy a nagy ur a szép hercegnő- asszonyok közt felejtette azt, amije embertársaival szemben nem is volt, — a szívét.

Egyszerre elsápadt a nagy ur. Megremeg egész testében s szinte félve nyúl egy levélhalmaz felé, melyet most helyeztet oda az egyik detektív. Czimmeres levélboríték s rajta határozatlan, elferdített írással N... Heléna hercegnő neve. A boríték egyik sarkában ott áll a látszó fekete pont. A legveszedelmesebb nihilista vezér kéjgögye. A rendőrniszter udveges türelmetlenséggel várja e felfedezés után, hogy emberei elvégezzék terhes feladatukat. Időnkint felbont egy-egy levelet, hogy fel se tűnjék várakozása. De a czimmeres borítékra nem mer nyúlni. Félt, hogy más valaki is elcsaphatja annak titkát.

Egy óra felé végre egyedül maradt. Éppen hozzá akart kezdeni a levél felbontásához, midőn a szolga bejött eloltani a lámpásokat. A rendőrniszter dühösen sziszszent föl, de azért szó nélkül végignézte, a mint az nehézkes lépteivel körüljárta az asztalokat. Végre elment ez is. Most már óvatosabb, s a szolga után rá-
 tolja az ajtóra a rateszt.

Alig néhány pillanat múlva ismét kedélyváltozást áruolt el a rendőrniszter areza. Felbontott egy levelet, mely az orosz arisztokrácia egyik legelőkelőbb nőtársjának szólt, aki azonfelül a császár kegyencei közé tartozott. A levélben pedig nem volt más, mint egy udvarias meghívó T... herceg részéről. A nagy ur tökéletesen tisztában volt vele, hogy mit jelent neki ez a tévedés. Az első pillanatban arra gondolt, hogy elsiikkasztja a levelet, de aztán belátta, hogy ez nem észszerű. A herceg zajt csaphat s az illető detektív ellene vallhat.

Még van egy mód, — mormogá magában, midőn higgadtan kezdett gondolkodni helyzetén. — Igaz ugyan, hogy veszedelmes, de végeredménye ennek sem lehet rosszabb a többinél. Ezzel az elhatározással kissé megvigasztalván magát, kedvetlenül, de mégis hozzá fogott munkája folytatásához.

A legveszedelmesebb iratok csuszak észrevétel nélkül ezen az éjszakán a hatalmas rendőrniszter kezéin keresztül.

II.

— Vladosláv báró rendőrniszter úr óhaját fenségeddel sürgősen beszélni jelentette Heléna hercegnőnek déli tizenkét óra tájban a komornája.

— Vezesd a fogadó terembe, — parancsolá a hercegnő, leküzdve kíváncsiságát, mely amugy sem nyerhetett volna kielégítést komornája által. Mit kereshet nála ez az ember? Homályosan emlékezett rá, hogy tegnapelőtt sokat táncolt vele és igen kellemes társalgónak találta. Dehát ez, — ő vele szemben, — nem lehet jogczim arra, hogy hozzá betolakodják. Izgatottan várt néhány percet s aztán ő is lesietett a terembe.

A báró a hercegnő beléptekor udvariasan, mosolyogva hajtotta meg magát. Ez pedig alig észrevehetően biccentett fejével.

— Bocsanat fenség! szólt meg a rendőrniszter, hogy ily időben alkatlanlankodom. Az ügy azonban, mely időhozott, nem tűr halasztást.

— Hagyja a mentegetőzést báró, — vágott közbe türelmetlenül a hercegnő. A továbbiak fogják bebizonyítani, hogy jogosan számíthat-e a bocsanatra.

A báró nem látszott észrevenni a metsző élt, mely a hercegnő szavaiban megnyilatkozott. Megadásképen kissé meghajtotta fejét s aztán folytatta beszédjét.

— A Cabinet noirban ma éjjel egy levél lett felbontva, mely fenségednek szólt, s egy meghívót tartalmazott T... herceg részéről.

eseményeiről. A két külügyminiszter valószínűleg tárgyalni fog közgazdasági kérdésekről is, amelyeket a német vámtarifa megszavazása akтуálissá tett.

A kiegyezés.

A Magyar Távirati Iroda felhatalmazást kapott annak a kijelentésére, hogy egy bécsi lapnak az a jelentése, hogy a magyar kormány most újra előállott egy követeléssel, amelyet a kiegyezési tárgyalások egyik korábbi fázisában elejtett, vagy hogy új követelést támasztott, teljesen helytelen. Széll Kálmán miniszterelnök a tárgyalások kezdetén elfoglalt álláspontját a tárgyalások mostani stádiumában is változatlanul megtartotta.

A német alkotmány megváltoztatása.

A »Berliner Tagblatt« értesülése szerint egy előkelő német politikus magánkörben kijelentette, hogy a mostani birodalmi választójogot komoly veszedelem fenyegeti. Azt is kijelentette, hogy a Kardorff féle indítvány keresztülvitele érdekében a többséget alkotó pártokra óriási nyomást gyakoroltak, még pedig nemcsak a pártok vezetőségei, hanem maga a császár és a kormány is. Ennek folyamánya előbb-utóbb az lesz, hogy a német birodalmi alkotmány megváltoztatása is sikerülni fog, noha semmi esetre sem ebben az ülésszakban. Bizonyos az is, hogy az alkotmányrevízió a szociálisták térfoglalását lesz hivatva korlátok közé szorítani. El lehetünk tehát készülve arra, hogy a német birodalmi gyűlés újabb erőszakoskodás és botrányoknak lesz a színhelye.

A venezuelai bonyodalom.

A venezuelai kérdésben most Gastro nyilatkozatát várják. A külügyi hivatal teljesen informálta Bowen követet a Berlinnel, Londonnal és Rómával folytatott jegyzékváltás eredményéről. Bowen utasították, hogy a dolgot most maga vegye a kezébe és állapítsa meg, hogy milyen részletek kerüljenek a jegyző-

könyvbe, amelyet fel kell venni, mielőtt a kártérítési követeléseket a választott bíróság elé terjesztik. Bowen ebben a dologban kizárólag mint Venezuela megbízottja jár el. A külügyminiszterium hivatalnokai mindenütt azt a fel-fogást igyekeznek terjeszteni, hogy működésük a felek összehozásával megszűnt. Valószínű, hogy Bowen, mint Venezuela képviselője meg fog jelenni a Washingtonban összeülő bizottságban, amely a jegyzőkönyvet össze fogja állítani.

A »Morningpost« jelenti Washingtonból tegnapi kelettel: Anglia és Németország ma közölte a külügyi hivattal azokat a feltételeket, amelyek mellett hajlandó beleegyezni a venezuelai kérdésnek békebírótság útján való eldöntésébe. Hír szerint Németország 300.000 dollárt és teljes megkövetést követel, ellenben Nagy-Britannia hajlandó a megkövetésről lemondani és csak 400.000 dollárt követel.

A vízvezeték kiterjesztése.

— 16,000 méter csőhálózattal. —

Ezelőtt 7 évvel, mikor Nagyvárad városa a vízvezeték létesítette, a város külső utcáinak egy részét, továbbá néhány zugutcát kihagytak a tervezetből s az itteni lakosok részére a legközelebb eső pontokon közutakat állítottak.

Csakhamar belátták, hogy helytelen dolog volt a város polgárainak egy részét kizárni ezen fontos közegészségügyi intézmény előnyeiből.

A közutak a legtöbb helyen igen messze vannak s a lakosság inkább a rossz kutvizet használja, mintsem messziről hordja nagy fáradsággal az egészséges vízvezeték vizet.

Régi tervzik már, hogy az egész város területére kiterjeszszék a csőhálózatot, de az ügy húzódott egészen mostanáig.

Köszeghy József városi főmérnök már eddig is sok esetben tapasztalt gondossága most már valószínűleg ezt a fontos kérdést is dűlőre viszi. Kidolgozta a csőhálózat kiterjesztésének tervezetét s azt a vízvezeték és csatornázási bizottság tegnap délután vette tárgyalás alá. A tanácskozássra meghívták Farkas Kálmán műszaki tanácsost is.

Bordó Ferencz elnöke alatt jelen voltak: Farkas Kálmán műszaki tanácsos, Guttman József, Száhlender Károly, Köszeghy József és dr. Baróthy Akos.

Köszeghy József főmérnök előterjesztette az általa kidolgozott tervezetet, amely szerint 16,000 méterrel kell kibővíteni a mostani csőhálózatot, hogy a város minden utcája ellátszék vízvezetékkel. A költségek 150.000 koronába kerülnek, amit 50 év alatt évi 5 1/2%-kal törlesztve, évenként 82,000 korona fedezetre van szükség. Ez összeget fedezné a mostani és a későbbi vízdíj közötti különbség. Ugyanis azokon az utcákon, ahol nincsen vízvezeték, a házbérjövdelem 1%-át fizetik a háztulajdonosok, míg a csőhálózat kiterjesztése után 3%-ot fizetnének. A 2 százalékos különbség elég lenne a felmerülő költségekre.

A bizottság a tervet elfogadta s a felülvizsgálatra felkérte Farkas Kálmán műszaki tanácsost. Valószínűleg a tavasszal megkezdik a kibővízési munkálatokat.

Tájékoztató végett felhívták a városi adóhivatalt, mutassa ki, hogy mennyi a vízdíjhátralék.

Szóba került, hogy a magas tartályból a városba vezetett két fő cső mellé még egy harmadikat is beilleszsenek, a mely veszély esetén szolgáltatna vizet a városba. Egyelőre azonban e tekintetben nem határoztak, hanem tavasszal próbákat tesznek a vízellátással.

Az ülésen Farkas Kálmán műszaki tanácsos bejelentette, hogy a délelőtti folyamán megvizsgálta a vízvezeték telepet s mindent rendben talált: a vízmű kitűnően működik és semmi pótlásra nincsen szükség.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, kik hátralékban vannak, hogy azt mielőbb rendezni sziveskedjenek.

A hercegnő arcát előtötte a harag pirja.

— Remélem intézkedett már a báró, hogy az a vakmerő ember ne ebben a városban lássa meg a naplementét. Nem akarom feltételezni, hogy kegyelmet jött volna könyörögni annak a...

— Téved fenség, — szakította félbe a báró. Nem áll hatalmamban megbüntetni őt, mert gyanúja beigazolhatott. Az a vakmerő ember különben jelenleg fenséged előtt áll s így teljesen tehetetlen vagyok vele szemben.

— Elég. Vakmerősége az örületbe ragadja. Mindkettőért keservesen fog megbűnhődni.

— Fenség, szólalt meg szeliden, de erőlyesen a báró. En nekem semmi szükségem sincs a kegyelemre. Talán inkább kell az majd T... herceg részére, főleg ha nem tud kellő felvilágosítást adni, hogy miként került annak a titkos jelzésnek a birtokába, mely a jelen esetben engem félrevezetett, s amelynek kiszimatolása a titkos rendőrségnek majdnem egy évtizedig tartó fáradságos munkájába került.

— Tehát őt is be akarja vádolni, kérde a hercegnő kissé elhalványodva.

— Bocsanat én nem vádlok senkit. Én csak felvilágosítást fogok kérni.

— Hallgasson meg báró, — szólalt meg a hercegnő, különös nyomatékot adva szavainak. En járatlan vagyok a maguk dolgaiban s így nem tudom megítélni, hogy mennyiben helyesek feltevései. Egyet azonban feltétlenül

megkövetelek. Azt, hogy a nevem efféle botrányokkal, bár a legtávolabbról is kapcsolatba hozassék. Erre pedig a jelen esetben csakis két mód lehetőség-s. Az egyik az, hogy ön átadja nekem azt a levelet és természetesen a saját érdekében is hallgatni fog a dologról.

— S ha nem egyeznék bele ebbe, — kérde a báró, ki bár örült a hirtelen változásnak, mégsem akarta magát elárulni.

— Ez esetben feltétlenül bekövetkeznék a másik mód. Nem hiszem, hogy számító, okos ember létre ezt a legkevésbé kedvezőt választaná.

— Válaszom ez ajánlatra a levél — felelte a báró, miközben azt kivette zsebéből. Azzal a szándékkal jöttem ide eleve, hogy átadom fenségednek, mert beláttam, hogy a fenséged iránti köteles tisztelet megköti kezeimet, fenséged vitte át egészen ellenkező térére a társalgást.

— Es a boríték? Kérdezte a hercegnő, miután átvette a levelet a bárótól.

— Azt hiszem elégettem. Vagy talán ott van most is iróasztalomon. A szoba kulcsa nálam van, s e tekintetben nyugodt lehet a fenség. Amint visszatérek, azonnal megbizonyosodom felőle.

A hercegnő vizsgálódva nézett végig a bárón. Mintha kutatni akarta volna, hogy lehet-e ily könnyelmű ez az ember, aki már számtalanszor kifogott a legügyesebb diplomátán is. Egy önkéntelen megrámulása a báró ajkainak megadta a feleletet erre a kérdésre.

— Lássá kedves báró, kezdé azután, Ön sokkal jobb a hírével. Bocsanat, hogy én sem tudtam bizni a mogorva a rendőrmiszterben, aki a madarak közt is ellenséget keres. Pedig ugy-e nem úgy néz ki, mint azok a veszedelmes nihilisták.

— Fenségednek nem illik a szájába e szó, — felelte a miniszter, ki hatalmas terhet érzett lerázva vállairól. Szentségtörést követve el, aki ilyenül gyanúsítani merné.

— Ej báró, ön teljesen ellentétes szerepet játszik a természetével. Ki hinné, hogy a veszedelmes véreb, ahogy őt csufolják, üres óráiban a virágnyelvvel is foglalkozik, mely pedig sokban különbözik a tolvajok nyelvétől.

— Azt hiszem evvel nem sokan dicsekedhetnek. Fenséged varázsa előtt azonban meg kell hajolnia a legérzékletlenebb embereknek is.

— Remekül érti a hókólast báró, — mintha én nem tudnám e léha üres szavak jelentőségét.

A báró kérdőleg nézett a hercegnőre.

— Lássá én eltalálom a gondolatát, folytatta ez utóbbi. Ön csodálkozik rajtam, hogy nem imponál olyan bókka, amilyeneket az én körömben naponta ezrével hallhatok. Itt is mindenki föláldozná magát értem. En azonban éppen nem szeretném szükségét ezeknek a feláldozásoknak.

— Fenséged tehát nem bizik az emberekben?

— Nem! mert kiismertem őket. S ön talán nem ad nekem igazat? kérde mohón a hercegnő.

UJDONSAGOK.

Ó-ÉV.

Még néhány óra, s 1902 az örökké tűnő időben visszavonhatatlanul elrepült. . . . Soha többé! A vén csaláival nem lesz találkozásunk, s mégis mily könnyedén búcsuzkodik millió és millió szív, s mindahány csalódottan int búcsút a szélhámos öregnek, a kitől mindent remélünk, s a ki mindent ígért, — de keveset adott. . . . No de mégse válhatunk meg könnyen tőle. Mindannyunk lelkén átöten egy kis számadás, s ha egyebet nem is ragadt el magával, az életünkben, az ifjuságunkból elvitt egy évet, s ezt megsóhajtjuk bármily nehéz, bármily küzdelmes is volt ez az év.

De a rohanó idő nem vár, hogy elmerengjünk az öreg távozásán, hanem már eléük állítja ifjú fiát. 1903. vár a bemutatkozóra! Oly szép, oly ifju, csupa ígért s mi mind annyian hiszünk neki bár sok elődje megcsalt, elárított, — s telve bizalmas hittel nyújtjuk kezünket az idő új fiának, s rohanunk vele . . . a múlt idővel az örök elmúlásba . . .

D. A.

Az év utolsó napja alkalmából ma, szerdán este a r. kath. templomokban hálaadó istentiszteletek lesznek.

Este 5 órakor a székesegyházban litánia lesz és Radnay Farkas felsz. püspök egyházi szónoklatot mond.

A várad-olaszli plébánia templom helyett a premontrei rend templomában lesz a Szilveszter-esti ájtatosság és szent beszéd, amelyet este 6 órakor Dencs János tb. kanonok, esperes plébános mond.

A Szent László-templomban este 6 órakor a litániát dr. Vucskics Gyula plébános, a szent beszédet pedig Brém Lőrincz actuárius tartja.

A várad-velencei plébánia templomban ugy a litániát, mint a szent beszédet Gabriely Lajos plébános tartja este 6 órakor.

— Feltétlenül, ha a hercegnő úgy kívánja. Legyen szabad azonban megjegyezni, hogy kivételek mindenütt vannak.

— A báró azonban nem tartozik a kivételek közé.

— Be tudám igazolni, hogy fenséggeddel szemben igen.

— Bizonyítsa be tehát — kérelmé a rendőrminisztert a hercegnő. Hígyje el, úgy vágyódom megzafolva érezni e tekintetben véleményemet.

A rendőrminiszter egy kevés ideig habozott, aztán zsebébe nyúlt s kivette a czimeres levélborítékot, melyet óvatosságból akart magának megtartani.

— Győződjék meg fenség — szölt átnyújtva a borítékot. Amit nem tettem volna meg semmiféle parancsra, azt megteszem most a hercegnőnek önként. Kétféle még, hogy a legravaszabb diplomatában is a szív legyőzi — az észet? . . .

A hercegnő nem kértette. Inkább meg volt lepetve, hogy a rendőrminiszter ily hamar, egy puszta elismerésért, beadta a kulcsot. Szinte kezdte nem érdekelni ez az ember. Hiszen ő sokkal veszedelmesebb ellenfélnek gondolta.

Mosolyogva nyújtá búcsuzóra a kezét, a melyet a báró kétszer hevesen megcsókolt s aztán bizalmasan megszorított. A hercegnő pedig hagyta, s nem tiltakozott alantasának ezen merészsége ellen.

TÁJÉKOZTATÓ.

Decz. 31. Szilveszterest az Otthonba.
Decz. 31. A tisztikar Szilveszterestéje.
Jan. 10. Jogászbál.
Jan. 17. Otthon bál.
Jan. 18. Fehérkereszt-bál.
Jan. 18. Katholikus legény-egylet bálja.
Jan. 18. Kath. Szabad Liceum előadása.
Jan. 24. A tisztikar hangversenye és tánczenetélye.
Jan. 31. A Biharmegyei Nőegylet kalikóbálja.
Febr. 1. A 48-as népk. r. bálja.
Febr. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
Febr. 7. Tiszti-bál.
Febr. 14. Közvacsora a Gyermekkórház, a Női menedékház, s az izr. nőegylet javára.
Febr. 15. Kath. Szabad Liceum előadása.
Febr. 21. Honibál a Vöröskereszt javára.
Márcz. 1. Kath. Szabad Liceum előadása.
Márcz. 14. Kath. Szabad Liceum előadása (estély).
Márcz. 29. Kath. Szabad Liceum előadása.
Apr. 18. Kath. Szabad Liceum zártnepélye.

* A választók névjegyzéke. Nagyvárad város központi választmánya tegnap délelőtt tartott ülésében hitelesítette a jövő évi képviselőválasztók névjegyzékét. Erre vonatkozólag a polgármester a következő értesítést adta ki: Az 1899. évi XV. t.-cz. 150. §-a értelmében a képviselőválasztók véglegesen megállapított névjegyzékének egyik eredeti példánya az illetékes kir. közjegyzőnél helyezendő el. Nagyvárad város központi választmánya folyó évi december hó 30-ik napján tartott ülésében elhatározta, hogy az 1903. évre érvényes képviselőválasztók névjegyzékének egyik eredeti példányát Mezey Mihály kir. közjegyzőnél helyezi el. Miről a város közönségét tudomásvétel végett értesitem. Nagyvárad, 1902. december 30-án Rimler Károly polgármester, mint a központi választmány elnöke.

* A Kuria új bírása. O felsége az igazságügyminiszter előterjesztésére Dogariu Tamás temesvári ítélőtáblai bírót a m. kir. Kuriához számszerű bírónak nevezte ki.

* Veszett folszének a nyele. Egy évvel ezelőtt alakult meg a nagyvárad-i szalma- és czirokáru gyár részvénytársaság. Friedländer Hermann szalmakalapgyáros jókora összegért átadta gyárát a részvénytársaságnak, amelynek ő lett a műszaki vezetője. Nagyvárad városát 10000 korona összegig ugratták bele a gyár részvényeibe. A gyár működött is a bukás felé. A felszámolás tárgyában összehívott közgyűlésen nyíltan megtámadták a műszaki igazgatót,

A báró a sikertől félig bódultan érkezett haza. Lázos állapotában már állandóan a hercegnő udvarában képzelte magát.

III.

A déli postával bizalmas levél érkezett a rendőrminiszter számára — legfelsőbb megbízásból. A báró reszketve bontotta fel a levelet, melynek olvasása alatt egészen nekivörösödött az arca. Milyen jól mondta ő annak az ördögi némberek, hogy a legravaszabb diplomatában is legyőzheti a szív — az észet. A nihilisták legveszedelmesebb ellenfelét, akit dinamit, löpor nem tudott elpusztítani, ártalmatlanná tett egy kis asszonyi — számítás. A nagy ur végigdühöngte magát ennél a gondolatnál s aztán megtette azt, amit a bizalmas levél ajánlott s amelynél okosabbat amugy sem tudott volna tenni.

Hihetetlen gyorsan intézték el az ügyét. Harmadnap már közölték a hivatalos lapok Vladosláv báró rendőrminiszternek — érdemei teljes elismerése mellett, állásától saját kérelmére való felmentését.

T . . . herceg ugyanezen időben titkos értesítést kapott.

— Jelzés felismerve. Változtatandó.

A detektív-osztály soha többé nem tudott nyomára akadni a nihilisták újonnan megállapított jelzésének. A Cabinet noirban azóta csak tizedelik a leveleket.

hogy az ő működése segítette elő a bukást. Ugyanakkor Friedländer Hermann igazgató ajánlatot tett, hogy a részvények 52%-a ellenében visszaveszi a most már kellően felszerelt gyárat, amibe a megszorult részvényesek, bár indignálódva belementek. A nagyvárad-i Leszámitoló és Jelzálogbank értesítette Nagyvárad városát, hogy a kitűnően elvezetett gyár részvényei után az 5000 korona összeget kiutalták. A főszámvevő jelentést tesz az ügyről s javasolni fogja a városnak, hogy a 480 koronát mint elveszett összeget írja le. A gyár pedig virágozni és jövedelmezni fog a volt igazgató tulajdonában.

* Kinevezés. A nagyvárad-i kir. törvényszék elnöke Drágán György igazolvánnyal ellátott nyug. m. kir. csendőrt a Nagyvárad városi kir. járásbírószághoz harmadosztályú hivatal-szolgárává nevezte ki.

* Lipót Ferdinánd főherceg lemondása. A félhivatalos Magyar Nemzet ezt a kommunikét közli: »Ugy értesülünk, hogy ő császári és apostoli királyi felsége, Lipót Ferdinánd főherceg ur ő császári és királyi fenségének kérése folytán főhercegi állásáról és rangjáról való lemondását elfogadni kegyeskedett és megadta ő fenségének a kért engedélyt, hogy a jövőben Wölfling Lipót polgári nevet használhassa. Együttal elrendelni méltóztatott, hogy a fenséges főherceg ur az aranygyapjas-rend lovagjai sorából töröltessék és a hadsereg kötelékéből elbocsáttassák.«

* Tenger az utcákon. A hólé nagymértékben elszórt. Nem a belvárosban, hol a havat takarították, mert itt az udvarok, sőt a keresztutcák csapadéka, minden átjárónál meg van tolválva. Elszórt és csöndesen uszik a Külvárosban, Katonavárosban, ahol a hó az utcákon maradt, s a lakosság csak a vízvezető árkot tartotta rendben. A Kolozsvári-utcán például, a hol kövezett járda van, teljes a locspocs. A legsötétebb Katonavárosban pedig Gyár-, Kertész- és Szent Jeromos-utcán pedig a czipőtalpat sem lepi el a víz. Ne utánozza Budapest fővárost a hóhordással. Jaj, kesereves azt nézni, míg a Fő-utca hótömegét — megfelezik. Fele így is ott marad. Egy lapát hó 5—8 babráló ember lapátját érinti, amíg a szekérre jut. A bérszánkások keresete megcsappan, mert a szánkázási kedvet Madár-utca, Veréb-utca, a Rhédey kert és a Vitéz-utca végignézése nem mulattatja. A szánkázó a látványosságot abban keresi, ha járőkelőket lát és — őket is látják a járőkelők. De meg sokba kerül a hóhordás, csupán azért, hogy a megbontott tömeg minden átjárónál fennakadjon.

* A kézbesítés új rendje. A közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901. évi XX. törvényzikknek a kézbesítésre vonatkozó fejezete az 1903. évi január elsején életbelép. Ezentúl a közigazgatási hatóságok részéről magánfelekhez intézett hivatalos iratok kézbesítése rendszerint postai úton történik. A hatóságokat megillető portómentesség a helyi forgalomra is kiterjed. A megmagyarázást igénylő, valamint a kényszer-kézbesítéseket a fővárosban a bejelentő-hivatal, mint egyuttal központi kézbesítőhivatal teljesíti. A feladó hatóság a kézbesítőhivatalt közvetlenül keresi meg. Az igazságügyi hatóságok határozatait is a bejelentő-hivatal fogja kézbesíteni. A helybeli kézbesítéseket a hatóságok külön közegei is teljesíthetik.

* Feloszlított körjegyzőség. Biharvármegye törvényhatósági bizottsága jóváhagyta Atyás és Marcziháza községek határozatát, hogy az atyási jegyzői kör feloszlítása mellett a két község a geszti körjegyzőséghez csatoltassék. Ezen határozatot megfellebbezték, azonban a belügyminiszter a fellebbezések elutasítása mellett a közgyűlés határozatát jóváhagyta.

* Az Isten akarata. A Városligeten az idén nem volt jég. A november 26-ikán hozott határozatot december 25-ikén kézbesítették **Edtkay** Józsefnek — mint a hogy a rossz nyelvek beszéltek azért — nehogy jeget ezermesterkedjen Karácsonyra. A sport lobogó egyedül lengett, a sport-téri jégpálya egyedül állt. Karácsony előtt azután adott az Isten havat bőven. Az ünnepre adott hideget bővebben. Karácsony másodnapjára meg adott olvadást legbővebben. Tegnap reggeire már megosusztott és megtorlódott a Körözs jege. A megemelkedett víz kezdett beszivárogni a ligeti tóba. Tegnap felitatta már Rátkay a ligeti tó medret borító hóréteg legnagyobb részét, s a mint jön az első fagy, megnyílik a városligeti régi kedves jégpálya. Külömben a közönség is együtt tart a Gondviseléssel. Egyszerűen nem ment a Sporttérre. Az egyedül álló jégpálya majdnem egyedül maradt. Mikor nagyon sokan voltak, lehettek — harminczan.

* A szegények segélyozése. A Szt. László-téri ételosztóban tegnap reggel és délelőtt kiosztottak 1174 adag levest, ugyanannyi kenyert a várad-velencei ételosztóban pedig 148 adag levest és 100 egész kenyeret. A velencei szállón elmúlt éjszaka szállást vett 29 férfi és 3 nő, a Babrik-féle szállón pedig 27 férfi és 6 nő. A tegnapi nap folyamán Sipos Orbántól 10 korona adomány érkezett a melegedő helyek fentartására.

* Nyolcz hold terület eladása. A Moskovits Adolf és fiai gyári czég telepét kiakarja bővíteni, s e czélból megvásárolni óhajtja a Kommandás-réten, gyártelepük háta mögött levő nyolcz hold kaszáló területet. A mult városi közgyűlésen több bizottsági tag azzal érvelt a terület eladása ellen, hogy ily nagy terület nem ipari czélra kell a gyártelepnek, hanem azt később, a város fejlődésével magas áron házhelyeknek adják el. A Moskovits-czég tegnap beadványt intézett Nagyvárad városához, amelyben kijelenti, hogy készek telekkönyvileg is biztosítani a várost arról, hogy a kért területet csak ipari czélokra fogják használni. Más kérdés az, hogy a városra előnyös-e a telek eladása. A város csakis ez irányban fejlődhet, s később ez a terület elidegenítése útját állja a város fejlődésének. Ebből a szempontból is tanulmányozni kellene a kérdést.

* Agyonütötte a fa. Balacsél György po-jánai lakos több társával fát vágott a község mellett levő erdőben. Egy hatalmas tölgy szétarabolásán fáradoztak, mikor egy jókora tuskó úgy csapta föbe Balacsélt, hogy azonnal elborította a vér. Esméletlenül szállították haza, hol a sok vérvesztés következtében kiszívódott.

* Merénylet a városi kertész ellen. Lövészek zaja riasztotta fel a Rhédey-kert környékének lakóit tegnapelőtt este kilencz óra tájban. A lövészek a Rhédey-kert felől hangzottak s így sokan siettek a lövészek irányába, de a lövöldözésnek nyoma veszett az éj sűrűjében, s így egyelőre rejtély maradt a neve. A két lövés **Rika** Antal városi kertésznek volt szárvá, ki abban az időtájtban egész gyanútlanul igyekezett a falkolában levő lakására. A lövészek szerencsére nem találtak. Rika azonnal jelentést tett a rendőrségnél az élete ellen irányuló merényletről s egyuttal közölte gyanuját a rendőrséggel a tettes kilétére vonatkozólag. Rika ugyanis egy régi ellenfelét, haragosát **H. J.**-et gyanúsította a merénylet elkövetésével. A rendőrség ez irányban széleskörű nyomozást indított és **H. J.** ellen tényleg oly terhelő adatok merültek fel, hogy nyilvánvaló lett, mikép ő a tettes. **H. J.**-t ennek alapján a rendőrség letartóztatta.

* A „Tiszántul“ nagy képes naptára kapható kiadóhivatalunkban, **Csalhó** Gábor és Társa könyvkereskedésében, valamint **Schmidt** Gyula papírüzletében és a legtöbb szivartöszdében. A hasznos tartalma naptár ára 1 korona.

* Elboesátások a honvédség kötelékéből. A honvédelmi miniszter a nagyváradi 4-ik honvéd gyalogezred kötelékébe tartozó **Diószeghy** Mihály III. oszt. evangélikus református és **Bursasiu** Eliás II. osztályu görög keleti segédlelkészeket a szolgálati illetve védkötelezettség teljesítése után viselt segédlelkészi rendfokozatuk megtartása nélkül saját körleiműre elboesátotta.

* Athelyezések. A nagyváradi kir. törvényszék elnöke **Kemecsi** János margitai kir. járásbírósi hivatalozgát a nagyváradi kir. törvényszékhez, **Nagy** Sándor nagyváradi vidéki kir. járásbírósi hivatalozgát pedig a berettyó-ujfalui kir. járásbíróshoz helyezte át.

* Karácsonyi pásztorjátékok **Endrődön**. Endrődön a karácsonyi ünnepek alatt két lélekemelő ünnepély folyt le, melynek tiszta jövedelmét a növendékek között szétosztandó imskönyvek beszerzésére fordította az egyházi előjáróság. Az ünnep első napján a kath. leányiskolai növendékek adták elő „Jézus a jó gyermekek barátja“ című karácsonyi történetet. Ünnep után való vasárnap pedig a fiúiskola mutatta be a „Bellehemi bakter“ című pásztorjátékot. Mindkét előadásban nagy közönség vett részt, s sokszor adott kifejezést elragadtatásának. A pásztorjátékok szép hasznát is hajtották, a menyiben a leányiskola ünnepélye 148 kor. 40 fillért eredményezett. Felülfizettek: **Grócz Béla** (Nvárad) és **Zelinka János** 20—20, **Kulmár Vinczén** 4 koronát; **Czelleng Jenő** 1 kor. 50 fillér, **Czelleng Jenőke** és **Lujzika** 1—1 koronát, **Uhrini Imréné** 80, ifj. **Hanga Mihály**, **Róth Lajos**, **Ruszka Zoltán**, **Szántó Etelka** 50—50 fillért. A fiúiskola előadásán a tiszta bevétel 142 korona volt. Ehhez járultak: **Ozvárdó V. dianer Albertné Atzél Zsófia** (Abbázia) 40 korona; **Spett Gyula** 4 korona, **Dobozy István** 1 korona 50 fillér, **Neubauer József** 1 korona; **Prém József**, **Poskás József**, **Ruszka Zoltán** 50—50 fillért, **Papp György** 20 fillért.

* A vasuti jegyek érvényének meghosszabbítása. **Láng** Lajos kereskedelemügyi miniszter méltányolván egyrészt azon nehézségeket, amelyeket az 1903. évre szóló vasuti jegyek kiállítása az államvasutak igazgatóságánál okoz, másrészt különös figyelemben részesítve azon nem ritkán fontos okokat, amelyek indokolták teszik, hogy különösen az azzal ellátott köztisztviselők vasuti bérlet- és szabadjegyeiket fennakadás nélkül használhassák, értesítette az államvasutak igazgatóságát, hogy 1902. évre kiállított államvasuti összes kedvezményes évi bérlet- és évi szabadjegyek érvényét az 1903. év január hó 31. napjáig kiterjesztette. Ez a meghosszabbítás nem vonatkozik a nem kedvezményes áru bérletjegyekre.

* Főkonzuli czim adományozás. A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy O Felsőszathmári **Király** Domokos konzulnak, ki szathmári **Király** Andor biharvármegyei pénztárnoknak testvere, a másodosztályu főkonzuli czimet adományozta.

* A függetlenségi párt győzelme **Debreczenben**. Debreczen városában nagy tért hódított a függetlenségi párt. Csak a napokban választották meg polgármesterré a függetlenségi párt elnökét: dr. **Kovács** Józsefet s vasárnap a városatyák választásánál is óriási győzelmet aratott minden vonalon a függetlenségi párt. A 46 bizottsági tag közül 39 függetlenségi választott meg s csak 7 szabadelvűpárti jutott be a város törvényhatóságába. — A nagyváradi függetlenségi párt vezetői tanulhatnának Debreczentől. Ott nem klikkek és titkos törekvérek irányították bizonyára a jelölést.

* Ellopott katonadohány. **Torkos** Lajos kézbesítő panaszt tett a rendőrségnél, hogy **Aradi-ut** 191. szám alatt levő lakásához tartozó záros fűskamaráját vasárnap éjjel valaki kinyitotta s onnan egy fejszét és tizenöt nagy csomag katonadohányt ellopott. A tolvaj úgy látszik gondos ember lehet, mert a mikor dolgát elvégezte, a fűskamarát bezárta. A rendőrség nyomozza a tettest.

* A pinczérmenház megajlott. Említettük hogy Nagyvárad pinczérei körében mozgalom indult meg egy menház létesítésére, melynek czélja elaggott, munkaképtelen ksztrások ellátása, s így a végső nyomortól való megóvása volna. A pinczérregylet magáévá tette a szép eszmét, a nagyváradi vendéglősök is jelentékeny összeggel hozzájárultak a menház felállításához s így mi sem állotta útját a menház megnyitásának. Tegnap este egész csendben meg is nyílt a pinczérregylet Szacsavay-utcai házában a pinczérregylet tisztikara jelenlétében. Ezuttal már beköltözött a menházba három elaggott pinczér, kik ingyen lakást és ételmezést fognak nyerni.

* Hirdetmény a föld- és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdadónál számításba veendő kamatterhek bevallása tárgyában. Általános jövedelmi pótdadó fejében fizetendő: a) a földbirtokra a házbér alá eső házbirtokra a folyó évre kivetett állami egyenes adónak és földterhermentesítési járuléknak 30 százaléka; b) a házosztályadó alá eső házbirtokra a folyó évre kivetett állami egyenes adónak a földterhermentesítési járuléknak 40 százaléka; c) végül az ideiglenes adómentesség kedvezményében részesített föld és házbirtoknál 20 százalék azon összeg után, mely az illető föld vagy házbirtokra állami adó és földterhermentesítési járulék címén a folyó évre kivetett volna, ha a föld vagy házbirtok adómentes nem lett volna. A kölcsönrel terhelt ház- és földtulajdonosoknak az 1883. XLVI. t.-cz. 13 §-a által az a kedvezmény adatott, hogy: a) föld- és házbirtoknak általános jövedelmi pótdadjából levonandó az illető tulajdonost bekebelezés által is terhelt kölcsön után az adóévet megelőző év végéig tényleg le nem rovott tőkemaradék egy évi kamatainak 10 százaléka, feltéve, hogy a tőkével kamatok is vannak bekebelezve; b) hitelüzlettel foglalkozó pénzintézetektől felvett és bizonyos évek alatt törlesztendő kölcsönök évi kamatainak változatlanul a törlesztési idő egész tartamára vétetik azon összeg mely a kölcsönben megállapított kamatláb szerint a kölcsönvett tőke után egy évre esik, ha a kölcsön törlesztése nem az év első napján, hanem évközben veszi kezdetét, a törlesztési idő első és utolsó évében az évi kamatnak csak aránylagos része vehető számításba az adóköteles jövedelem megállapításánál. A telekkönyvileg bekebelezett közadók és kincstári bérhátralékok után járó kamatok nem képezik levonás tárgyát. (1883. XLVI. t.-cz. 16. §-a.) Az a) alatti bekezdésben foglalt intézkedésből világosan kitűnik, hogy a levonás alapját képezi az az évi kamatszög, mely az adóévet megelőző év végén fennmaradt tőkemaradék után jár. Ha tehát valamely földbirtokos 1902. évi január hóban 100.000 koronát vett fel magánhitelhez és ebből ugyanazon évi december hó 15-ig 60.000 koronát visszafizetett, a levonás alapját az 1903. évre az 1902. évi december hó végén fennmaradt 40.000 korona tőkemaradék évi kamatainak 10 százaléka fogja képezni. Ez az eljárás azonban csupán az a) alatti bekezdésben említett közönséges kölcsönökre vonatkozik, mert ezektől a kölcsönöktől a jelzálog intézetektől felvett törlesztési kölcsönök a b) alatti bekezdésben világosan megkülönböztetnek. Ugyanis hitelüzletekkel foglalkozó pénzintézetektől felvett kölcsönökre nézve az általános jövedelmi pótdadó kiszámításnál; a) a bizonyos évek alatt törlesztendő kölcsönök évi kamatainak változatlanul a törlesztési idő egész tartamára vétetik az az összeg, mely a kölcsönben megállapított kamatláb szerint a kölcsönvett tőke után egy évre esik; bb) a kölcsön után nem a megelőző, hanem a folyó évre járó kamatnak

10%-a veendő tekintetbe s így a levonás kedvezménye azokra a kölcsönökre is alkalmazandó, melyek az adóév folyamán keletkeztek. (1891. 41. 187. P. M. R. 1891. 13. P. K.) Itt megjegyezzük, hogy ezen az általános jövedelmi pótdadónál számításba veendő kamat alatt értendő az az összeg, mely az eredetileg kölcsönvett tőkeösszeg után a pénztintézet által kiállított kötvényben meghatározott kamatláb szerint kamat fejében fizetettik, ellenben az évi törlesztési összegből a tőkertartozás apasztására, valamint a kezelési költségekre fordított összeg az általános jövedelmi pótdadó megállapításánál a levonás alapját nem képezheti. (1893. 28.058. P. M. R. 1893. évi 13. P. K.) A vallomás az adóév január hó 1—31-ike közötti időben adandó be a községi előjárásnál (városi adóhivatalnál). Az I. kerület: Olaszai a 9-ik, a II. kerület: Újváros és Külvárosok a 2-ik, a III. kerület: Váralföld, Velenecze, Csillagváros és a hegyek a 6-ik számú szobában. E határidő lejártá után és jelesül október hó 15-ig érkező vallomások az 1897. évi márczius hó 23-án kelt és a »Pénzügyi Közlöny« 10. számában megjelent 21275. számú rendelet szerint már csak igazolási kérvény útján és abban az esetben fognak figyelembe vétetni, ha hitelt érdemlően igazolják, hogy e késelele elvárhatatlan akadály miatt történt. A benyújtott vallomásról elismervény adatik, mely a vallomás kellő időben történt benyújtásának igazolásul szolgál. Kivételt képeznek a b) alatti bekezdésben említett esetek, mert azok az adózók, kik a kölcsönkamatokra vonatkozó vallomások benyújtására kitézött határidő letelte után valamely pénztintézetnél telekkönyvi bekebelezés mellett járadékkölcsönt vesznek fel, jogosítvák a felvett kölcsönnek telekkönyvi bekebelezését igazoló és a bekebelezés megtörténtét követő 30 nap alatt benyújtandó vallomás alapján, a rájuk az ez adósság felvétele előtt kivetett általános pótdadó mérvének helyesbítését az illetékes kir. pénzügyigazgatóságnál kérni. Mindazon adózók, kik az államkincstár megkötésére irányított szándékából az általános jövedelmi pótdadónak jogosulatlan apasztása céljából telekkönyvileg be nem bevezetett adósságot vállaltak be, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 100 §-a értelmében büntetendő jövedéki közhágást követnek el. Kelt Nagyváradon, 1902. december hó. *Városi adóhivatal.*

* **Felelőssége magát.** A mostani locs-pocsban a legfőbb szüksége a jó cipőre van mindenkinek, aki nem járhat állandóan kocsin s mégis rómi kénytelen az utcákat. Valami eszményi jómódú emberre tiz pár cipőre tett szert, elég furfangos módon. Nádor Henrik nagypiacz éri cipőkereskedőhöz telefonon szólott be valaki, hogy *Horváth Géza* rendőrbiztos lakására Várad-Velenecze-re küldjön ki néhány pár cipőt választani. Egy tanulóval el is küldött a kereskedő 10 pár cipőt. Várad-Velenecze, a templom közelében már várta egy fiatal ember a fiút, akitől Horváth biztos bevételben elvette a cipőket s ellábat velük. A kereskedő kérdősközdésére kitért, hogy Horváth biztosnak nem volt szüksége a cipőkre s egyáltalán nem rendelte azokat. *Kemény Ignác* rendőrbiztos megindította a nyomozást. Annyi már bizonyos, hogy az ismeretlen fiatal ember a cipőgyárba ment be telefonozni a cipőkért.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Szerda: Lumpáczius vagabundus.
Csütörtök: délután: Az embertragédiája, este: Falurossza.
Félek: Niobe (új operette).
Szombat: Niobe.
Vasárnap: délután: Hófehérke tündérvjáték, este: Cseptürágók

A mai előadás. Ma, az év utolsó napján mulattató, kacagó este lesz a színházban. *Lumpáczius* és a három jó madár, a színházközönség e régi, jó ismerősei fogják elpáren-

tálni az ó esztendő, s így eleve gondoskodtak arról, hogy a búcszás könnyei kacagástól fakadjanak a nézők szeméből. A darab fő hőseit Krasznay játssza, a három iparost Tóth, Szatmáry és Hellah. Részt vesz a társulat színe-java. Peterdi, Béczi, Szarvasi, Székely Anna, T. Pogány Janka, E. Kovács Mariska, Márkus Aranka stb. kisebb nagyobb szerepekkel. Az igazgatóság különös gondot fordít arra, hogy az előadás a Szilveszter esti mulatságokra való tekintettel idejekorán, legkésőbb fél tíz órára befejeződjék, hogy mindenki részt vehessen az ó Szilveszteri mulatságban.

Készülő előadások. Egy egész sereg érdekesnél érdekesebb előadásra készül a Szigligeti-színház művészgárdája. Régi, kedves operettek, Koldusdiákok. Egy új Veleneczeben, Bőregér, Szép Galathea, Gerolsteini nagyhercegnő, kép opera előadás, Flotow klasszikus »Márihka«-ja »Bajazzók«. — A közeli napokban a színtestület tagjait s a sajtó képviselőit érdekes bemutatásra hívja meg az igazgatóság. A »Kereszt jelében« című, nagyhírű vallásos dráma, káprázatos szépségű hatalmas darab is legközelebb kerül bemutatásra, a próbák már előhaladott stádiumban vannak, úgy, hogy a nagy érdeklődés, mely a premier elé néz, rövid idő alatt kielégítésre talál. — E hét érdekes premiérje lesz a »Niobe« bemutatása. Stoll Károly új operette nap mint nap szítja újabb sikereit a népszínházban s a mi közönségünk is bizonyára élvezni fogja az új magyar darab szépségeit, meséjének, zenekönyvének kiválóságait. Holnap tartják meg a jelmezes főpróbát s pénteken este lesz a bemutatkozó előadás, a mit szombaton megismételnek.

Újévi előadások. Holnap, újév napján két klasszikus darab kerül előadásra Szigligeti házában. A magyar irodalom két hallhatatlan remeke, délután »Az ember tragédiája«, este »A falu rossza« megy. Mindkét előadás fényes, új díszletekkel, kitűnő szereposztásban megy.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 103.

Bérlet 85. sz.

Ma szerdán, 1902. december 31-én:

Lumpáczius Vagabundus

vagy: a három jómadár.

Bóhozat.

SZEMELYEK:

Gyalusi, asztalos	— — —	Bognár J.
Julesa, leánya	— — —	E. Kovács Mariska
Getrud	— — —	T. Pogány Janka
Enyv	— — —	Tóth Elek
Czéna	— — —	Heltai Jenő
Lábszij	— — —	Szatmáry Arpád
Janette	— — —	Márkus Aranka

HELYEK: Nagypáholy 7 fr. Földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Tálalás, 1 frt. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkölyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-16l 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Kezdete fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap csütörtökön, január 1-én:

Délután 3 órakor félhelyárakkal:

Ember tragédiája.

Dramai költemény.

Este 7¹/₂ órakor rendes helyárakkal:

Falu rossza.

Népszínmű.

Igazságszolgáltatás.

Ítélet a Bartha—Halász rágalmozási perben.

— 8 havi fogház. —

Tegnap ítélkezett a kolozsvári törvényszék Bartha Miklós orsz. képviselő és Halász Lajos rágalmozási perében. Közel két éve húzódik már e bünpör, melyet Bartha Miklós indított Halász Lajos ellen, a ki az akkor még Kolozsváron is megjelenő Friss Újságban »Bartha az erkölcsbíró« czímen írt cikkében súlyosan sértő kifejezésekkel támadta Bartha egyéni becsületét.

Egyebek közt azt írta Bartháról, hogy *számtalanszor elmondták már kapcabetyárnak is, de ő a fülebojtyát sem mozgatja, nemhogy elégtételt kérjen.*

E sértő kifejezések miatt indította annak idején Bartha a sajtóperet, melyet Halász mindez ideig halasztgatott. Most már heted ízben tüzték ki a tárgyalást ez ügyben, s végre Halász kénytelen volt megjelenni, mert más-különbben hivatalos előállítását rendelte el a törvényszék.

Halász halogatásaira érdekes világitást vet a kitézött tárgyalás sorrendje.

Már 1902 július 26-ára kitéztek a főtárgyalást, de Halász nem jelent meg, betegségi kifogás miatt.

Majd 2. 1902 aug. 4. illetékességi, 3. 1902 szept. 20. gége hurut, 4. 1902 decz. 11. késői kézbesítés, 5. 1902 decz. 12. fel nem találás, 6. 1902 decz. 13. betegségi kifogással halogatta a főtárgyalását, míg végre tegnap kénytelen volt megjelenni a kolozsvári bíróság előtt.

A tárgyalás megnyitása.

Bodor László elnök, kir. táblabíró reggel 8 órakor nyitotta meg a tárgyalást. Halász dr. Dési Géza társaságában jelent meg. Bartha Miklós is személyesen jelen volt Visontai Soma dr.-ral.

A tárgyalás elején dr. Dési Géza, mint Halász védője, illetékességi kifogást emelt azaz, hogy ez ügy az esküdtbírószék alá tartozik, mert a sértett a törvényhozás tagja.

Visontai Soma dr. felszólalása után e kifogást a törvényszék elutasította táblai határozat alapján.

Ezután fölolvastatnak az iratok. Elnök a vádlotthoz: Mentségére kíván-e valamit felhozni?

Vádlott: nem kíván semmit.

Felolvastatnak az iratok.

Halász Lajos erkölcsi bizonyítványa nemleges. Vagyona nincs.

Párviadal vétsége miatt 14 napra elítéltetett.

A vádbeszéd.

Az iratok felolvasása után Visontai Soma terjeszti elő vádbeszédét.

Kérdi: Kell-e neki hangsúlyozni, hogy kicsoda Bartha Miklós?

Kell-e neki tüdőklőbb színeket használni, főleg Kolozsváron melynek közléte a Bartha működésével össze van forrva?

Ő soha se törekedett földi javakra, az élet kincses bányáinak kiaknázására. Egyetlen kincset: a becsületet és a közbecsület tartotta meg. Ennek rontott neki a vádlott.

Ő elhiszi, hogy a vádlottnak a lakolás rosszul esik. Megmozdul a bánat. Megnyilatkozik a beismerés. A szív hurja megrezdül.

Ő nem itéli el ly ridegen, mint sértett a terhelt megrendülését.

Ha e cikknek támadásait vizsgáljuk, kérdjük: lehet-e e ért a lakolást a törvény keretén kívül elérni?

Védő társa egy cikket említett föl, a mi Bartha Miklóst Kosuthal hozza párhuzamba. A másik pillanatban már azt akarta bizonyi-

tani, hogy Bartha Miklós csirkefogó, gyáva, lapozabetyár, a kinek kipusztulása közérdek.

Nem bosszuvágy hozott minket ide. Az az érzet vezetett, hogy a törvényes elégtételt megszerezzük.

Elnök Halászhoz: Önt a vádló kéri elmarasztalni becsületsértés és rágalmazás vétségében. Kiván-e védelmére valamit felhozni:

Vádlott védőjének engedi át a szót.

Dési Géza védő beszélt ezután.

Ezután Bartha Miklós emelkedett szólasra, s a következő megjegyzéseket tette:

Teljes életét munka között töltötte. Nem kíván időt fecsérelni. De megjegyzéseket kell tennie.

Napjainkban szennyes lapok keletkeztek. Valaki kitalálta, miként lehet lapalapításból valami kenyérhez jutni, melyhez kvalifikáció hiányában másképp nem juthatott.

Igy keletkezett nálunk a kros irodalom. Van köztük néhány igen becses. De vannak olyanok, a melyek létezését igazolni nem lehet.

Ha figyelemmel kísérjük, látjuk, hogy tudatlanul, felelősség nélkül szerkesztik. Embertársuk becsülését, tiszteletét, bizalmát nem bírják.

Példás büntetést kér, hogy e szennylapok abból tanúságot meríthessenek.

Bartha Miklós beszéde mély benyomást gyakorolt a hallgatóságra.

Dési Géza védelmébe veszi a kros lapokat az 5 kros lapokkal szemben. O nem akar apoztokráciát ismerni. Hivatkozik az »Ellenzék« tegnap számának Bartha Miklós által irt vezércikkére. Védekezik a tárgyalások huzására, halasztására tett észrevételekre.

Beszéde után a kir. törvényszék ítélethozatalra visszavonul.

Elnök a tárgyalást déli háromnegyed 12 órákor megnyitja.

Ítélethozatal előtt a költségekre vonatkozólag tesz a panaszoshoz kérdést.

Dr. Visontai Soma kéri a költségeket a »Kolosvári Friss Ujság« biztosítékából levonni. Az összes költségeket felszámolja.

Dr. Dési Géza a btp. értelmében csak a szükséges költségek állapíthatók meg. — Kéri tehát e költségeket redukálni.

Az ítélet.

Désben hirdette ki a bíróság az ítéletet.

Halász Lajos szerkesztőt úgy a rágalmazás, valamint a becsületsértés vétségében büntösek ítéli a törvényszék.

Ennél fogva elítéli 8 havi fogházra, 800 korona fő- és 200 korona mellék-büntetésre.

E büntetések a lap biztosítékából fedezendők. Esetleg további 50 napig tartó fogház-büntetéssel ledíphető.

A jogerőssé vált ítélet a vádlott költségén a kolosvári »Friss Ujság« című lapban, előkelő helyen közzéteendő.

Tartozik a vádlott 1200 korona perköltséget fizetni, 200 koronát a kincstárnak 1000 koronát a védőnek, s a panaszosnak.

Dr. Dési Géza védő fenntartja 2 rendbeli semmisségi panaszát.

Azonkívül felebbezést jelent be.

Ezzel a tárgyalás véget ért.

Királysértő földműves.

Király Ferenc függetlenségi választópolgár ez év június 9-én Margitára utazott a képviselőválasztásra. Ezen III-ad osztályú fülkébenült, hol Schreiber Sándor szolgabírói irnokkal, Löwenheim Ferenc és Weiss Jakab kormánypárti kortesekkel találkozott, kikkel aztán beszédbe elegedett.

A választásról kezdtek beszélgetni. A három kormánypárti kortes — csak azért, hogy a 48-as Királyt bosszantsák — azt beszélték, hogy a választásra katonaságot és csendőroket rendeltek ki. Még azt is mondták, hogy a 48-as választókat saoronynyal fogják visszatartani a választástól. Erre a beszédre Király Ferenc oly mérges lett, hogy kifakadt a kormány ren-

delkezései ellen. A három kortes látszólag helyeselte Király beszédét. Király később azt mondta, hogy O felsége mindennek látatlanul aláír, a mit a miniszterek eléje tesznek, ha még hunczutság van is benne.

A kir. ügyészség e helytelen beszédeért tegnap vont felelősségre Királyt, vádolva őt királysértés vétségével.

A három kortes Király ellen vallott s kérték őt súlyosan megbüntetni.

Vádlott azt vallotta, hogy ő csak nagy ingerültségében — a három kortes beszédére — mondott valamit, de az nem volt sértő.

A vád és védelem meghallgatása után a kir. törvényszék Király Ferencet 1 havi fogházra ítélte.

Az ítélet ellen a vádlott felebbezést jelentett be. Lázár Márton kir. alügyész megnyugodott az ítéletben.

Megrettent az eskütől.

1902. április 6-án éjjel Belényesen az Egyetértés kávéházban Hirschmann Mór, Lindenmayer István, Izsák Ferenc és Hajdu (Schvarcz) Zsigmond együtt kognakozott Schvarcz Sámuel szabóval. Éjjel után a négy részeg ember elment Schvarcz Sámuel lakására, hol nagy kiabálást csaptak.

Schvarcz Sámuelné ezért följelentette őket az ügyészségnél magánlak sértés büntette miatt.

A kir. törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet Fassie Pál elnöklete alatt.

Schvarcz Sámuelné nagy lelki gyötrelmek között hamisan vallott egész mig vallomására meg nem kellett esküdnie. Midőn Fassie elnök eskütelére szólította fel; sirva mondta, hogy nem esküszik meg vallomására. Schvarcz Sámuel a tanu férje nem engedte, hogy felesége letegye az esküt hamis vallomására, hanem kérte a törvényszéket, hogy feleségét még egyszer hallgassák ki; mi meg is történt.

A tanuvallomások alapján a vádlottakat a vád és következményei alól felmentette a törvényszék.

Lopott ökrök. 1902 júliusának egy derült éjszakáján Pesteréről Étel-d felé hajtottak két szép ökröt Nyikorucz Flóra meg Tyirla Mihály. Lassan, óvatosan ballagtak az éjszakában, hogy észrevétlenül eltűnjenek az ökrökkel. Sokáig nem találkoztak senkivel, de egyszerre az állomás felől előbukkant Leitmann Farkas az árendás. Szó nélkül elmentek egymás mellett, de Leitmann megismerte a két atyafit, kivált Tyirla Mihályt, a ki régi haragosa.

Leitmann sejté, hogy az ökrök nem igaz uton kerültek, de mazába rogyott, idegbeteg léte nem igen törődött az éji találkozással, csak hetek múlva, mikor tudomására jött, hogy Taje Péterné két ökre éppen azon időben vezett el, mikor ő Tyirlákkal találkozott, jelentette a bírónak, hogy ő látta Nyikoruczot és Tyirlát, amint az ökröket hajtották. Ennek alapján megindult a nyomozás s valóban Nyikorucznál kerültek meg az ökrök. Erre a két atyafi az élesdi járásbírótság elé került, a hol Nyikorucz a büntetés elői menekülendő felakasztotta magát.

Igy az egész vád a Tyirla nyakába szaakadt, aki elejétől fogva tagadta, hogy ő Nyikoruczczal lett volna azon az éjszakán. Az egész gyanu a Leitmann vallomásán alapszik s tegnap a törvényszék büntető tanácsa Fassie bíró elnöklete alatt felmentette Tyirlát a vád és következményei alól a bizonyítékok elégtelensége miatt.

Lázár Márton kir. ügyész felebbezett.

IRODALOM.

Szent József Hírnöke. Ily ezimen képes havi folyóirat indult meg Schiffer Ferenc kanonoknak, a katolikus legényegyesületek szövetségi elnökének és Buday Aladár ismert katolikus írónak szerkesztésében, mely Szent József tiszteletének általános terjesztésén és ápolásán felől az áldásos katolikus legényegyesületek és a nagy jövőt érdemlő

»Szent József-könyvtársulat« propagálását vallja czéljául. A dos tartalmu és gyönyörűen illusztrált első számot most kaptuk meg. Az új folyóiratot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Megrendelhető Budapesten a Pázmáneam nyomda és irodalmi vállalatnál (VIII., Mária-utca 11.). Előfizetési ára egész évre 2 korona.

NYILTTER.

Szabott árak!

Karácsonyi és ujévi ajándékok legalkalmasabb bevásárlási helye!

China-ezüstgyári raktár

néven új, fényes, régi szükségét pótló üzlet nyílt meg Nagyváradon, a

BÉMER-TÉREN,

(Lukács aranyműves eddigi helyiségében).

A »CHINA-EZÜST GYARI RAKTÁR«-ban

művészi kivitelben és meglepően jutányos áron kaphatók a legmodernebb china-ezüst cikkek, leg-hirnevesebb elsőrangú gyárakból. Ezek a cikkek ma már alig nélkülözhetők az uri házakban s jutányos áruknál fogva a legalkalmasabbaknak bizonyultak a háztartásban. A legelőkelőbb ilyenmő gyarak remekei vannak felhalmozva a Nagyváradon most létesült china-ezüst raktárban, melynek megtekintésére felhívjuk a tisztelt közönség figyelmét. 70.

TÁVIRATOK.

Lamsdorff a királynál.

Bécs, decz. 30. (Saj. tud. táv.) A király Lamsdorffot ma délután háromnegyed órai kihallgatáson fogadta, s a Szent István rend nagykeresztjével tüntette ki.

A szász trónörökösne lemondása.

Drezda, decz. 30. (Saj. tud. táv.) A szász trónörökösne levelet irt családjához, melyben kijelentette, hogy inkább lemond minden rangjáról, de urával közös életet tovább semmi körülmények között sem folytat.

A kiegyezés esődje.

Bécs, decz. 30. (Saját tud. távirata) Körber délelőtti kihallgatása után Schiesel kabinet irodai főnökkel magához hívatta Széll Kálmán miniszterelnököt és Lukács László pénzügyminisztert, hogy résztvegyenek a koronatanácsban. Széll Lukácsal 11 órákor érkezett meg, s Körberrel és Böhm-Baverkkel együtt sokáig tanácskoztak a királylyal. O felsége igyekezett elsimítani a differenciákat, de eredménytelenül. Széll elment a legszélső határig, melyen túl a tárgyalásoknak semmi célja sem lehet.

Lukács még ma délután hazautazott. Szell még résztvesz este hat órakor a *Lamsdorff* tiszteletére rendezett lakomán, de már az éjjel hazautazik.

Ujév után még egyszer megkísérik az egyezkedést.

Nákó Kálmán gróf halála.

Abbázia, decz. 30. (Saj. tud. táv.)
Nákó Kálmán gróf ma délután Abbáziában meghalt.

Elitelt nemzetközi képviselő.

Nyitra, december 30. (Saj. tud. táv.)
A nyitri törvényszék három hónapi államfogházra és 300 korona pénzbüntetésre ítélte *Valasek* nemzetiségi orsz. képviselőt államellenes izgatás miatt.

Szőkevény detektív letartóztatása

Arad, decz. 30. (Saj. tud. táv.)
Pintye Györgyöt, az Aradról megszökött detektívet Lugoson letartóztatták.

REGÉNY-CSARNOK.

Tűzvel-vassal.

Irtá: *Sienkiewicz Henrik.* 172

Körülnézett és látta, hogy az istállóban se disznók, se emberek nincsenek. Csak a négy falon keresztül hallott emberi hangokat s noha ebből azt következtette, hogy az épületet minden oldalról körülvevők, mégis megkönnyebbülten lélekzett föl.

Mert hiszen mindenekelőtt élt. Mikor Bohun a kést megvillogtatta a szemei előtt, szentül hitte, hogy elérkezett az utolsó órája és lelkét Istennek ajánlotta. De úgy látszott, hogy Bohun másképpen határozott és a halálnak valami nagyon körmönfont módját tartogatta részére.

Nemcsak bosszút akart állni rajta, de gyönyörködni is akart ennek az embernek a kinézetében, aki megszöktette tőle az imádott leányt, aki a katonai jó hírét és becsületét is megsértette, mert hiszen nevetségessé tette, megkötözte, mint egy gyereket. Saglobának volt hát oka, hogy igen szomorú legyen, de egyelőre vigasztalta az a gondolat, hogy még él és hogy még Krsywonos elé viszik. Egy pár napja tehát van még. Egyedül feküdt a fészkerben, volt rá ideje, hogy a helyzetét fontolóra vegye. Ez volt a dolognak a jó oldala, de ha a kitosabb részére gondolt, összehorzongott.

— Itt már csak a ravaszság használható. Ha egy disznó feküdné a helyemben, annak is több reménye volna a szabadulásra, mint nekem, mormogta Sagloba, mert azt nem kötötték volna gúzsba. Ha Salamont így ellátták volna bizony ő se lett volna okosabb, mint a csizmatalp. Istenem! Istenem! Mért vertél meg engem! Az egész világon senki sem kerülte volna ezt a gazembert olyan szívesen, mint éppen én és most a végzet egyenesen a karmjai közé vezetett. Szíjjat fog hasítani a hátamból! Ha más fog el, hát megesküdtem volna, hogy csetlakoandom a felkelőkhöz, azután pedig meg-

ugrottam volna. Ezt ugyan talán más se hitte volna el eskem, Bohun pedig egyáltalán nem hiszi el. Az ördög hozott ide! Óh Istenem, Istenem!

Aztán arra gondolt Sagloba, hogy ha a keze-lába szabad volna, mégis csak könnyebben tudna a menekülésre módot találni. De hogyan szabaduljon meg a kötelekeitől? Ha a kardot a térdéi alól ki tudná húzni, a többi már könnyen menne! De hogyan kezdje? Oldalra fordult, de így nem sikerült. Gondolkozott egy darabig, azután máshoz fogott.

Elkezdett hátonfekve, hosszabban ide-oda-himbálozni, mind gyorsabban és gyorsabban. Nagyon lassan, de mégis közeledett a fal felé. Kimelegedett, szakadt róla a verejték, néha megpihent és abbahagyta a munkáját, mert úgy hitte, hogy az ajtóhoz közeledik valaki, aztán pedig újult erővel látott hozzá az erőfeszítéshez, míg végre sikerült is a falat elérnie. Most azután másként, jobbra-balra kezdett himbálozni, úgy hogy kardjának a hegye minden mozdulatnál a falhoz ütődött. Nagyon lassan, de mégis haladt és a kard kifelé csuszolt a térdéi alatt.

A szíve úgy vert, mint a kalapács, mikor látta, hogy fáradozásának eredménye lesz. Es dolgozott tovább, vigyázva, hogy zajt ne üssön. Végre már annyira csuszolt a kard, hogy a hegye egy vonalban volt a térdével és így a falhoz ütni már nem lehetett. A kard markolatán kevesztvas volt és Sagloba ettől várta a szabadulást.

Ismét himbálozni kezdett úgy, hogy a lábai kerüljenek a falhoz. A keresztvasat beléakasztotta egy gerendába, erőset rántott magán és azután boldogan terült végig a földön.

A kard kiesett a guzsából s most már csak a kötelekeitől kellett szabadulnia.

A kard hüvelyét a lábai közé fogva, a kezeivel kihúzta belőle a pengét s a lábán lévő kötelekeket egy perc alatt elvágtatta véle.

A kezén lévő kötélekkel már több dolga volt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1902. decz. hó 30-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.60--14.20. Kétszeres buza 13.40--12.80. Rozs 12.40--12.--. Arpa 11.20--10--80. Zab 11.80--11.40. Tengeri 11.--10.60. Borsó 37.--. Lencse 40.--. Bab 19.--. Köleskása 24.--. Burgonya 5.40. 100 kiló lángliszt 27.20. Zsemlyehiszt 26.80. Fehér kenyér liszt 26.60. Barna kenyér liszt 24.60. Széna fuvarral 5.40. Szózt szalonna 152.--. 6 kiló zsup-szalma --20. 150 dkr. alom-szalma --12. 1 köbméter bükfa 6.50. Tölgyfa 6.--. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus --96. 1 kiló üttött gyertya --80. 1 kiló lámpaolaj --78. 1 liter ó-bor 1.--. 1 liter új-bor --68. Pálinka --72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.--. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.--. 1 mm. olvasztott faggyu 68.--. 1 mm. szappan 48.--. 1 mm. birka gyapju --. 1 mm. magyar gyapju --. 1 htr ó-bor 62.--. 1 htr új bor 34.--. 1 mm. méz 1.30. 1 mm. kemény faszó 3.20. 1 mm. puha faszén 3.--. 1 mm. kendermag 20.--. 1 mm. köles --. 1 mm. repce --. 1 mm. dió 52.--. 1 mm. mo-

gyoró --. 1 mm. aszalt szilva 40.--. 1 kgr. savanyu káposzta 24.--. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés hus 1.12. 1 kgr. juh-hus --68. 1 kgr. vereshagyma --16. 1 kgr. foghagyma --54. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 2.40. 1 kgr. barna kenyér --22. 1 ltr kőolaj --44.

Forgalmi kimutatás 1902. decz. 30-áról. Tiszta buza körülbelül 360 hltr. Kétszeres buza 70 hltr. Rozs 120 hltr. Arpa 60 hltr. Zab 110 hltr. Tengeri 320 hltr. Burgonya 100 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 150 drb. Félhizott 240 drb. Sovány 90 drb. Süldő 200 drb. Malacz 161 drb. Hizott marha 35 drb. Jármos ökör 280 drb. Fejős tehén 200 drb. Borju 250 drb. Bivaly -- drb. Juh és kecske -- drb. Ló 205 drb.

Értéktőzsde.

Budapest, decz. 30.

Oszták hitel	697.--
Magyar hitel	701.--
Allamvasut	---
Rimamurányi	509.50
Magyar jelzálog	472.--
Salgótarjáni	---
Wagon-kölcsön	---

Határidők.

Budapest, decz. 30.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.--
Káposzta, repce, aug.	96

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. decz. 30-án.

Magyar aranyjárdék 4	120.--
Magyar koronajárdék	97.96
Magyar vasuti köl sön aranyban 4/3	---
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	---
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	---
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	---
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	98.--
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	200.--
Tiszaszabályozás és zezedi sorsjegyek-kölcsön	157.--
Oszták járadék papirban	101.10
Oszták járadék papirban	101.--
Oszták járadék aranyban	120.50
Oszták korona járadék	100.50
Oszták államsorsjegyek	151.--
Oszták magyar bank részvény	15.45
Magyar hitelbankrészvény	719.--
Oszták hitelintézet részvény	685.50
Párisi vista	95.12
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.04
Németbirodalmi márka	117.02
Londoni vista	239.85
20 márkás arany	23.41

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kiadó magtárak.

A Nagyvárad Takarékpénztár tulajdonát képező katonavárosi Weinberger-féle gyári helyiségben levő üres magtárak

azonnal bérbevehető.

Ertekezhetni a Nagyvárad Takarékpénztárnál.

Parfumerie SAVOLY illatszertár

Nagyvárad, Bémer-tér, SZINHÁZ MELLETT.

mely a város LÁTVÁNYOSSÁGÁT képezi.

Karácsonyi és ujévi ajándékoknak alkalmas cikkekben, mint ujdonságok valódi angol s francia illatszerekben, toilette-cikkek, Casetták, Necessairek és egyéb szükséges szerek a szépség, haj, köröm, fog és száj ápolására dús választéku raktárt tart.

„Ideal Crème s „Thymol“ különlegességek !!

FLEGMAN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér

FLEGMAN ÁRMIN
Nagyvárad, Bémer-tér

Igen tisztelt vevőim!

Szives tudomására hozom, hogy az alant felsorolt cikkek

e hó végéig tetemesen leszállított árakban árusítom.

Néhány ezer méter fekete és színes selyemmaradék 50 krtól feljebb	Az összes raktáron levő Tennis-posztó, szövet és selyemblousok	1.— frttól felj.
Színes és fekete ruha-szövetek 20 » »	Barchet, posztó, cloth és selyem alsószoknyák	1.50 » »
Franczia himzett batisztok 35 » »	Szörme-Collierek, karmantyuk	1.50 » »

Diszövök és csattok félárban.

Továbbá értesitem a n. é. közönséget, hogy

➔ kész női és leány-felöltő raktáram ➔

dusan van felszerelve és hogy e cikkek is a rendes áraknál *jóval olcsóbban* bocsátom áruba. — Tisztelettel

Flegman Ármin Nagyvárad, Bémer-tér.

Haszonbérleti hirdetés.

A jászóvári Prépostság Biharmegyében Nagyvárad mellett, a tulajdonát képező

Félix-fürdő

haszonbérletére pályázatot hirdetek. A haszonbérleti idő **1904. év január hó 1-től tart 12 esztendőig.** Bérelni szándékozók a fürdőt és szállodákat legnagyobb részt sajátjukból kötelesek felszerelni, amennyiben az eddigi felszerelések a jelenlegi bérlet tulajdonát képezik, melyek azonban méltányos egyezség útján megvehetők. Pályázók zárt ajánlataikat küldjék alulírottához a megajánlott haszonbérösszeg 10 %-kával, mely vagy készpénzben vagy megfelelő értékpapírban melléklendő. Bővebb felvilágosítást megkeresésekre készséggel nyujtok.

Jászóvárbán, Abauj-Torna vármegye, 1902. évi december hó 29-én.

Szekeres F. Ödön,
jászághormányzó.

Igen szép és divatos
NÉVJEGYEK

készítelnek a
Szt. László nyomdában

Szilágyi Dezső-utca 3.

Belépési felhívás.

„Biharmegyei Korona-, Takaré- és Hitelszövetkezet“

1903. évi január hó 1-én

u j é v t á r s u l a t o t k e z d,
mely 1905. december végéig tart.

A szövetkezetbe tagul bárki beléphet, ha legalább **egy üzletrészt** jegyez, vagyis legalább **1 koronának heti befizetésére kötelezi magát.** A befizetett összeg a három év leteltével kamat és nyereséggel együtt a résztvevőknek **KÉSZPÉNZBEN FIZETTETIK VISSZA.** Minden tag több üzletrészt jegyezhet.

A befizetési könyvecskék mindjárt a belépés alkalmával szolgáltatnak ki.

Videki tagok a befizetéseket posta che-que által teljesíthetik (portómentesen). A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és tagjainak lehetővé tenni, hogy szükség esetén gyorsan a cső kölcsönhöz jusssanak, nemcsak a befizetett összeg erejéig, hanem azon felül is.

Most végződő évi árszámításunk is igen szép eredménnyel működik; — tagjai a rendes takarékpénztári kamatlábnál jóval magasabb osztalékban részesülnek.

A szövetkezet helyisége

a „**BIHARMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR**“ I-ső emeleti üzlethelyiségében van,
NAGYVÁRADON, Kossuth Lajos utca 19–20. sz. alatt.

Jegyzések itt, valamint a földszinten levő váltó-üzletben már a mai naptól kezdve elfogadtatnak,

melynek mielőbbi eszközölésére felkérjük a szövetkezet t. tagjait, valamint az újonnan belépni szándékozókat.

Nagyvárad, 1902. október 25.

357.

A „BIHARMEGYEI KORONA-TAKARÉK ÉS HITELSZÖVETKEZET“ IGAZGATÓSÁGA

Élő János,
Schwartz Ferencz,

Szanyogh Péter elnök,
Fleischacker Gyula,
dr. Wallner Ödön,

Pekánovits Imre,
Weinberger Jakab.